

Uchwała o wyznaczeniu Net Zero Valley Lausitz

I. Uchwała

Kraj Związkowy Saksonia, reprezentowany przez Saksońskie Ministerstwo Gospodarki, Pracy, Energii i Ochrony Klimatu (SMWA) oraz kraj związkowy Brandenburgia, reprezentowany przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy, Energii i Ochrony Klimatu kraju związkowego Brandenburgia (MWAEEK)¹, zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/1735 (zwanego dalej „Net Zero Industry Act” – „NZIA”) na podstawie wniosku złożonego w obu krajach związkowych w dniu 16 marca 2025 r. przez miasto Cottbus i powiat Görlitz jako przedstawicieli grupy zadaniowej Net Zero Valley Lausitz oraz planu w wersji z dnia 6 listopada 2025 r. o utworzeniu doliny przyspieszenia dla technologii netto zero o nazwie „Net Zero Valley Lausitz” (NZVL).

W szczególności

a) Określenie jednoznacznego obszaru geograficznego i technologicznego

Net Zero Valley Lausitz odpowiada obszarowi Zagłębia Łużyckiego zgodnie z § 2 ustawy inwestycyjnej dotyczącej regionów węglowych (InvKG).

W Kraju Związkowym Saksonia:

- Powiat Bautzen
- Powiat Görlitz

W Kraju Związkowym Brandenburgia:

- Powiat Elbe-Elster
- Powiat Oberspreewald-Lausitz
- Powiat Dahme-Spreewald
- Powiat Spree-Neiße
- Miasto na prawach powiatu Cottbus

Zgodnie z celem opisanym w planie dla Net Zero Valley Lausitz (Clean Power Circle) określony obszar technologiczny zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. c), e), h) i m) NZIA odnosi się do następujących technologii netto zero (NNT):

- Technologie akumulatorów i magazynowania energii,
- Technologie wodorowe, w tym elektrolizery i ogniwa paliwowe,
- Technologie sieci energetycznej, w tym technologie ładowania elektrycznego dla transportu/ruchu i technologie cyfryzacji sieci,
- Technologie efektywności energetycznej związane z systemami energetycznymi, w tym technologie sieci ciepłowniczych

Na wniosek SMWA i MWAEEK mogą dokonać dopasowań w wyborze tych technologii netto zero, podając odpowiednie uzasadnienie w formie uzupełnienia do uchwały o wyznaczeniu.

W odniesieniu do skutków dla środowiska lub zobowiązań wynikających z art. 4 ust. 7 dyrektywy 2000/60/WE, art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2009/147/WE, art. 6 ust. 4 i art. 16 ust. 1 dyrektywy 92/43/ EWG oraz aktów prawnych Unii dotyczących renaturyzacji, projekty

¹ Ustawa Net Zero Industry Act (NZIA) jest bezpośrednio obowiązującym rozporządzeniem Unii Europejskiej. Odpowiedzialność za wykonanie bezpośrednio obowiązującego prawa unijnego spoczywa, analogicznie do art. 83 niemieckiej ustawy zasadniczej, na krajach związkowych. W kraju związkowym Saksonia i w kraju związkowym Brandenburgia należy to do kompetencji resortowych SMWA lub MWAEEK.

dotyczące produkcji technologii o zerowej emisji netto w dolinach na terytorium Unii uznaje się za projekty leżące w interesie publicznym i można je uznać za projekty o nadrzędnym znaczeniu dla interesu publicznego oraz służące zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu, o ile spełnione są wszystkie warunki określone w tych aktach prawnych. Dotyczy to projektów dotyczących obszarów technologicznych wymienionych w lit. a) niniejszej uchwały, które mają być realizowane w obszarach priorytetowych uwzględnionych w lit. b).

b) Uwzględnienie terenów obejmujących obszary sztuczne i zabudowane, tereny przemysłowe i tereny poprzemysłowe

Dla Doliny przewidziano następujące obszary priorytetowe:

- Park przemysłowy „Schwarze Pumpe”, Spremberg i Spreetal (Brandenburgia, Saksonia)
- Obszar przemysłowy i handlowy Teicha, Rietschen (Saksonia)
- Obszar przemysłowy i handlowy „Am Güterbahnhof”, Horka (Saksonia)
- Rozbudowa obszaru przemysłowego Ost, Weißwasser/Oberlausitz (Saksonia)
- Obszar przemysłowy i handlowy „Am Flugplatz”, Rothenburg/Oberlausitz (Saksonia)
- Rozbudowa obszaru przemysłowego i handlowego Ostritz, OT Leuba (Saksonia)
- Centrum logistyczno-przemysłowe Lausitz, Forst/Lausitz, (Brandenburgia)
- Park przemysłowo-handlowy „Green Areal Lausitz” (GRAL), Jänschwalde (Brandenburgia)
- Obszar przemysłowy Guben Süd, Guben (Brandenburgia)
- Park przemysłowo-handlowy „Massen-Niederlausitz”, Massen-Niederlausitz (Brandenburgia)
- Obszar przemysłowy i handlowy „Am Spreewalddreieck”, Lübbenau/Spreewald (Brandenburgia)

Zgodnie z art. 18 ust. 4 NZIA projekty dotyczące produkcji technologii o zerowej emisji netto w dolinach uznaje się za przyczyniające się do bezpieczeństwa dostaw technologii o zerowej emisji netto w Unii i w związku z tym za projekty leżące w interesie publicznym.

W obecnej sytuacji nie ma synergii między obszarami terenowymi a obszarami przyspieszenia dla energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2023/2413 Parlamentu Europejskiego i Rady.

Na wniosek można włączyć do planu kolejne obszary priorytetowe w regionie Net-Zero-Valley Lausitz, o ile spełnione są następujące warunki:

- obszar musi nadawać się do wprowadzenia technologii zeroemisyjnych, a jego włączenie do planu musi przyczyniać się do realizacji celów Net Zero Valley Lausitz,
- niezbędne badania środowiskowe dotyczące obszaru, w tym konsultacje społeczne i konsultacje z podmiotami reprezentującymi interesy publiczne, zostały w pełni zakończone, a wyniki badań nie wskazują na żadne znaczące skutki dla środowiska,
- przedłożono pisemną zgodę właściciela obszaru oraz właściwego powiatu lub miasta na prawach powiatu.

Ocena i decyzja o włączeniu kolejnych obszarów priorytetowych należy do właściwych organów na szczeblu krajowym w SMWA i MWAEK.

c) Ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 17 ust. 2 lit. c) NZIA uchwała podlega ocenie oddziaływania na środowisko.

Przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko (SOOŚ) zgodnie z §§ 33 i nast. oraz § 39 ust. 4 niemieckiej ustawy o ocenie oddziaływania na środowisko (UVPG) w połączeniu z umową dotyczącą niemiecko-polskiego porozumienia w sprawie ocen oddziaływania na środowisko (porozumienie DE-PL UVP/SUP), z udziałem społeczeństwa i podmiotów reprezentujących interesy publiczne, dla obszarów wymienionych w pkt b). Wynikające z tego ewentualne ułatwienia mają zatem zastosowanie wyłącznie do tych obszarów.

Wyniki SOOŚ zostały udokumentowane w raporcie środowiskowym oraz w podsumowaniu i opublikowane wraz z synopsą. Raport środowiskowy został włączony do planu Net Zero Valley Lausitz.

Na obszarach wskazanych w planie wykorzystanie przyrody i krajobrazu należy ograniczyć do minimum niezbędnego do realizacji projektów osadniczych.

O ile do realizacji działań wymienionych w planie konieczne są dalsze oceny oddziaływania na środowisko, procedury i pozwolenia, nie zastępuje ich uchwała o wyznaczeniu obszaru. Dotyczy to również ewentualnej oceny zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego zgodnie z § 15 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym (ROG), którą należy przeprowadzić w poszczególnych przypadkach w zależności od konkretnego planu lub działania przewidzianego dla jednego z obszarów docelowych.

II. Plan

Zgodnie z art. 17 ust. 3 NZIA do decyzji o wyznaczeniu doliny należy dołączyć plan określający konkretne działania krajowe mające na celu zwiększenie atrakcyjności doliny jako lokalizacji dla działalności produkcyjnej i obejmujący co najmniej następujące programy wsparcia gospodarczego i administracyjnego, aby

- a) ułatwić rozwój niezbędnej infrastruktury w dolinie,
- b) wspieranie prywatnych inwestycji w dolinie,
- c) zapewnienie odpowiedniego przekwalifikowania i doskonalenia zawodowego lokalnej siły roboczej,
- d) udostępnienie online informacji o dolinie zgodnie z art. 7.

Plan dotyczący Net Zero Valley Lausitz stanowi część uchwały i jest do niej załączony. Służy on zwiększeniu atrakcyjności doliny. Struktura i treść planu są zgodne z wytycznymi ustawy Net Zero Industry Act.

Plan obejmuje wyłącznie istniejące lub już zaplanowane działania. Ich realizacja odbywa się wyłącznie w ramach istniejących procedur administracyjnych i zatwierdzających. Plan dotyczący Net Zero Valley Lausitz nie zastępuje ustawowych procedur planowania i zatwierdzania w ramach planowania regionalnego i krajowego ani innych istniejących planów specjalistycznych.

Nie można z niego wywodzić prawa do realizacji lub wsparcia finansowego. Plan nie określa żadnych środków wsparcia ani programów. Opisy treści i działania planu Net Zero Valley nie stanowią przeszkody dla przyznania środków budżetowych przez Kraj Związkowy Brandenburgia i Kraj Związkowy Saksonia.

Wraz z ograniczeniem technologiczno-przestrzennym doliny i niniejszym planem wszystkie warunki niezbędne do podjęcia decyzji należy uznać za spełnione. Można zatem dokonać formalnego uznania „Net Zero Valley Lausitz” za dolinę przyspieszenia zgodnie z ustawą Net Zero Industry Act.

III. Inne postanowienia

Przyznanie statusu „Net Zero Valley” stanowi wyraz uznania i poparcia ze strony Kraju Związkowego Saksonii i Kraju Związkowego Brandenburgii dla zaangażowania wnioskodawców w transformację Łużyc.

Decyzja dotycząca Net Zero Valley Lausitz obowiązuje bezterminowo. Może ona jednak zostać cofnięta w dowolnym momencie z ważnych powodów, w szczególności w przypadku ujawnienia faktów wskazujących, że postanowienia planu nie są prawidłowo wdrażane lub są sprzeczne z wymogami ustawy Net Zero Industry Act.

Decyzja o wyznaczeniu Net Zero Valley Lausitz wiąże się z następującymi warunkami dla wnioskodawców – w tym przypadku miasta Cottbus po stronie Brandenburgii oraz powiatu Görlitz po stronie Kraju Związkowego Saksonii:

- 1.) W działaniach informacyjnych należy zapewnić powiązanie z już istniejącymi kampaniami lokalnymi i kampaniami dotyczącymi wykwalifikowanych pracowników w Krajach Związkowych Saksonii i Brandenburgii, aby osiągnąć jak największy efekt synergii.
- 2.) Od 2026 r. do dnia 31 marca każdego kolejnego roku należy przedkładać właściwym organom krajów związkowych (SMWA i MWA EK) szczegółowe sprawozdanie z postępów prac. Musi ono zawierać w szczególności informacje na temat realizacji poszczególnych działań, procesu osiedlania się oraz przegląd stanu postępów w zakresie zagospodarowania terenu i perspektywy dalszych działań. Ponadto należy dostarczyć niezbędne informacje dotyczące środowiska w celu monitorowania znaczących skutków dla środowiska zgodnie z § 45 UVPG.
- 3.) W 2028 r. wnioskodawcy muszą przeprowadzić ocenę planu. Ocena ta powinna również zawierać zalecenia dotyczące dalszych działań. Raport z oceny należy przekazać właściwym organom krajów związkowych.

Saksońskie Ministerstwo Gospodarki, Pracy,
Energii i Ochrony Klimatu

Ministerstwo Gospodarki, Pracy, Energii
i Ochrony Klimatu Brandenburgii

Minister stanu Dirk Panter

Minister Daniel Keller

Załącznik

Plan Net Zero Valley Lausitz wraz z raportem środowiskowym